

Kesit Akademi Dergisi

The Journal of Kesit Academy

ISSN: 2149 - 9225

Yıl: 1, Sayı: 2, Aralık 2015, s. 73-85

Dr. Nilay YAYLAĞAN

MEB, nilay_yaylagan@hotmail.com

ARGODA BİTKİ ADLARI

Özet

Argo, toplumdaki değişik kültür tabakalarına, meslek gruplarına ait özel bir dildir. Türk dilinin engin söz denizinde önemli bir yer taşıyan argo sözler, zaman zaman mecazların zaman zaman da çeşitli yönlerden kurulan ilgilerin yardımıyla yeni anlamlar yüklediği bitki adlarından yararlanmıştır. Halil Ersoylu , “Türk Argosu Üzerine İncelemeler” adlı eserinde bitki adlarının sınıflandırmasını yapmıştır. Bu çalışmada ise argodaki tüm bitki adları sınıflandırılmış ve yapısına göre değerlendirilmiştir. Amaç argoda kullanılan tüm bitki adlarını bir araya getirmek ve incelemektir. İlk kısımda bitki adları çeşidine göre ayrılmış, ikinci bölümde ise tek kelimedenden oluşanlar, bir kelime ya da fiille kalıplaşanlar, tamlama oluşturanlar, ek alanlar ayrılmıştır. Bitki adlarından yararlanılarak kullanılan 142 argo söz değerlendirilmiştir. Bunlarda kullanılan bitki çeşidi sayısı 69’dur. 51 tane bitki adı hiçbir ek almadan ya da herhangi bir kalıplaşmaya girmeden yalın olarak kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk Dili, Argo, Bitki Adları

PLANT NAMES IN SLANG

Abstract

Slang is a special language which belongs to different work groups, age groups and rowdies. Slang, which has an important place in the ocean of the Turkish language, from time to time benefits from plant names that are assigned new meaning with the help of metaphors. Halil Ersoylu classifies the plant names in his book called “Türk Argosu Üzerine İncelemeler”. As for this study, all plant names in slang are classified and examined according to structure. The purpose is to bring all plant names being used in slang together and examine them. In the first part, plant names are separated by species as ornamental plant names, vegetable names, fruit names, general plant names (ot, çalı, çiçek etc.), aquatic plants etc. , in the second

part, the ones which are made up of one word, become formed with one word or one verb, or make a word group or use suffixes are separated. 142 slang words benefit from plant names have been examined. The number of plant species in this study is 69.51 plant names are used as nominative without changing the form or without any suffixes.

Key Words: Turkish Language, Slang, Plant Names

Giriş

Argo, her kesimce anlamı bilinmeyen, toplumun benimsediği yazı dili içinde kullanılmaması gereken, genel dilin sözlerinden oluşmakla birlikte duyulduğunda yadırganan, kapalı, birtakım mecaz ifadeler içeren, toplumun itibar etmediği, eğitimsiz kişilerin çeşitli duygularını anlatmak için başvurdukları özel kelime, deyim ya da cümlelerdir. (Zülfikar, 2008)

Toplumsal yaşayışta var olagelen değişik kültür tabakalarına, farklı iş kollarına, meslek alanlarına ait bulunan ve kendi aralarında, hayatın veya mesleklerinin vazgeçilmez ihtiyaçları dolayısıyla birbirlerine kaçınılmaz, kopmaz bağlarla bağlı olan insanların oluşturdukları, bir tür özel dil niteliğinde sayılan argo, diğer dillerde de görüldüğü üzere, Türkçede daha çok dar anlamıyla olmak üzere kendisine belirli bir kullanım alanı sağladığı ve bunun eskiden “külhanbeyi ağzı”, “tulumbacı ağzı”, “ayaktakımı ağzı” gibi Türkçe kurallı ifadelerle veya “bayağların, aşağı olanların dili” karşılığında “lisân-ı hezele” yahut “rezil kimselerin dili” demek olan “lisân-ı erâzil” biçimindeki yabancı kurallı tamlamalarla da adlandırıldığı görülmektedir. (Ersoylu, 2010)

Türk diline mal edilen argo kelimelerin arasında, genel dilin kimi kelimelerine mecazların, çeşitli yönlerden kurulan ilgilerin de yardımıyla, onlara yeni anlamlar yüklenilmesi yoluyla elde edilmiş, “bitki adları”nı taşıyanların ayrı bir yeri ve önemi olduğu göze çarpmaktadır. Çünkü belirtilen unsurlar, özellikle insanların tabiatla iç içe yaşadığı eski dönemlerde, onların ayrılmaz birer parçası olarak, yerine ve durumuna göre en azından bazı kimselere şu veya bu bakımdan birer ilham kaynağı olmuştur. (Ersoylu, 2010)

1.Bitkilerin Çeşitlerine Göre Argo Sözcükler¹

A. Karada Yaşayan Bitkilerden Oluşmuş Argo Sözcükler

a. Süs Bitkisi Olarak Kullanılan Bitki Adlarından Oluşanlar

gonca: iyi esrar (Ersoylu, 2010)

göt lalesi: aşağılama ifadesi (Aktunç, 2011)

gül: bir tür uyarıcı ilaç/ dişilik organı, vajina/ Hollanda para birimi/ ateş (Aktunç, 2011)

gülistan: hamam (Aktunç, 2011)

karanfil: makat, anüs/ cesaret/ edilgin eşcinsel erkek, erkeklik (Aktunç, 2011)

¹ Ersoylu Halil, “Türk Argosu Üzerine İncelemeler” adlı eserindeki sınıflandırmadan yararlanılmıştır.

karanfili sıkmak: güçlüğe, olumsuz koşullara dayanmak/ cesaret etmek (Aktunç, 2011)
karanfilli: ihtiyar kadında dişilik organı (Aktunç, 2011)
karanfil tohumu: önemsiz, değersiz kimse, aptal (Aktunç, 2011)
menekşe: mavi ispirto, cilacı ispiertosu/ anüs, makat/ cesaret (Aktunç, 2011)
menekşesi sıkmak: cesareti olmak, cesaret etmek (Aktunç, 2011)
sünbül: popo, kıç (Ersoylu, 2010)
zakkum: uyuşturucu hap (Aktunç, 2011)
zambak: çapkınlık yapan erkek, sürekli kadın peşinde koşan erkek (Ersoylu, 2010)

b. Ürünü Tane Durumunda Bulanan Bitki Adlarından Oluşanlar

acı badem: açık göz, kurnaz, akıllı (Aktunç, 2011)
arpa: para, bozuk para (Aktunç, 2011)
arpacı: yan kesici, kapkaççı (Aktunç, 2011)
arpacılık: yankesicilik, hırsızlık (Aktunç, 2011)
arpalamak: işi iyi gitmemek (Aktunç, 2011)
arpa suyu: bira (Aktunç, 2011)
badem: tabanca kurşunu/ dişilik organı/ kötü, fena (Aktunç, 2011)
badem olmak: sonucu kötü olmak (Aktunç, 2011)
bulgurcu: soyguncu, hırsız (Aktunç, 2011)
bulgur çıkarmak: ishal olmak (Aktunç, 2011)
ceviz: Kadın (Ersoylu, 2010)
dilli badem: dişilik organı (Aktunç, 2011)
fındık: cıvalı zar, hileli zar/ anüs, makat/ başkalarının cinsel ilgisini çekecek davranışlar yapan ama ilişkiye yanaşmayan kız, kadın (Aktunç, 2011)
fındıkçı: hilebaz, oyunbaz/ cilveli, oynak kız, kadın (Aktunç, 2011)
fıstığı kullanmak: düşünmek, kafasını çalıştırmak, aklını kullanmak (Aktunç, 2011)
fıstık: akıl, zeka, güzel kız, kadın/ dişilik organı/klitoris (Aktunç, 2011)
fıstık gibi: güzel, alımlı, çekici kız, kadın (Aktunç, 2011)
kestane: anüs, makat (Aktunç, 2011)
bursa kestanesi: anüs, makat (Aktunç, 2011)
kestane çizmek: (erkek) aktif olarak anal ilişkide bulunmak (Aktunç, 2011)
kestaneyi çizdirmek: ilk kez anal ilişkiye alet olmak, anüs yoluyla ırzına geçilmek (Aktunç, 2011)
keten tohumu: önemsiz, değersiz, aptal (Aktunç, 2011)
leblebi: mermi, tabanca, tüfek kurşunu/ küçük boyutlu, bakır bin lira (Aktunç, 2011)
mercimek: makat, anüs/ ham afyon (Aktunç, 2011)
nohut: ham afyon/ mermi, kurşun/ anüs, makat (Aktunç, 2011)

c. Meyve Olarak Kullanılan Bitki Adlarından Oluşanlar

- acur: münasebetsiz, şirret (Aktunç, 2011)
armut: aptal, bön (Aktunç, 2011)
ayva: kadın ya da gelişkin kız memesi/ olumsuz tabir (Aktunç, 2011)
ayvalara gelmek: yaraklara gelmek (Aktunç, 2011)
ayvayı yemek: kötü duruma düşmek/ değerinden fazla ödemek, kazıklanmak (Aktunç, 2011)
böğürtlen: kusmak (Aktunç, 2011)
böğürtlen çıkarmak: kusmak (Aktunç, 2011)
çeyreğe muz/ iyi muz: öpüşen, sevişen çiftler izlenirken söylenir (Aktunç, 2011)
çilek: göbek, göbek çukuru (Aktunç, 2011)
dut: çok sarhoş, aşırı sarhoş (Aktunç, 2011)
dut gibi: çok sarhoş olduğu için yürüyüşünü, hareketlerini kontrol edemeyecek durumda (Aktunç, 2011)
dut yemiş Bulgar götü gibi: dur durak bilmeksizin sürüp giden konuşma, pek geveze kimse
elma: kız göğsü, kız memesi/ topuk (Aktunç, 2011)
hurma: esmer güzeli/ riyal (para birimi) (Aktunç, 2011)
incir: vajina, anüs (Aktunç, 2011)
incir dolması: erbezleri (Aktunç, 2011)
karpuz: kalçalar, kaba etler, kıç (Aktunç, 2011)
karpuz dilimi: dişilik organının dışı, dış görünümü/ büyük dudaklar (Aktunç, 2011)
karpuz sergisi: edilgin eşcinsel erkelerin bir arada bulunduğu yer, oğlan genelevi (Aktunç, 2011)
kelek: aptal, budala/ kumarda saf, toy, hileden anlamayan oyuncu/ ortama yabancı, kendisine değer verilmeyen kimse/ uygunsuz, hilekarca davranış/ kötü davranış, dalavere (Aktunç, 2011)
kelek atmak/ yapmak: uygunsuz davranışta bulunmak, kazık atmak, birine beklemediği anda hile, dalavere yapıp zarara sokmak (Aktunç, 2011)
kelek ayak: uygunsuz davranış, kötü tutum, hile, dalavere (Aktunç, 2011)
keleklik: "keleğe" özgü davranış, uygunsuzluk (Aktunç, 2011)
kızılık hoşafı: dayak, kötek (Aktunç, 2011)
kızılık hoşafı içirmek: dövmek, kötekleme, dayak atmak (Aktunç, 2011)
muz gibi olmak: utanmak, mahcup olmak/ yavaş yavaş bütün giysilerini çıkarıp çıplak kalmak (kadın, kız) (Aktunç, 2011)
portakal: göğüs, meme (Aktunç, 2011)
şeftali: göğüs, meme/ dişilik organı/ kalçalar, kıç (Aktunç, 2011)
yemiş: cinsel ilişkide kullanılmış, düzülmüş/ dişilik organı/ anüs, makat (Aktunç, 2011)

d. Sebze Olarak Kullanılan Bitki Adlarından Oluşanlar

- bakla: fal (Aktunç, 2011)
bamyalar: mezarlık (Aktunç, 2011)

- barbunya: kağıt para/ yüksek not (öğrenci için) (Aktunç, 2011)
- bayır turpu: kaba saba, düşüncesiz (Aktunç, 2011)
- enginar: dişilik organı, vajina/ baş, kafa/ zeka, algı yeteneği (Aktunç, 2011)
- enginarı çalıştırmak: düşünmek, kafayı çalıştırmak (Aktunç, 2011)
- esrar kabağı: esrar içmede kullanılan bir tür nargile (Aktunç, 2011)
- fasulye: para (Aktunç, 2011)
- fasulye mi?: yanlış, uygunsuz bulunan bir sözü belirlemek için kullanılır (Aktunç, 2011)
- fasulye yazmak: kumarhane sahibinin payını yazmak, kaydetmek (Aktunç, 2011)
- havuç: erkeklik organı, ereksiyon durumundaki penis (Aktunç, 2011)
- hıyar: görgüsüz, kaba saba/ değersiz, niteliksiz (Aktunç, 2011)
- hıyar ağa/ hıyar aleyhisselam: gerçek “hıyar”, katmerli “hıyar” (Aktunç, 2011)
- hıyarlık: “hıyar” olma, hıyara özgü durum, davranış (Aktunç, 2011)
- hıyarlof: “hıyar” (Aktunç, 2011)
- hıyar tarlası: aşırı “hıyar” erkekler hamamı (Aktunç, 2011)
- hıyarto: hıyar (Aktunç, 2011)
- ıspanak: aşağılık, değersiz kimse/ salak, enayi (Aktunç, 2011)
- ıspanak mı?: bir sözün boş, anlamsız, yanlış olduğunu belirtmek için kullanılır (Aktunç, 2011)
- ıspanak tohumu: değersiz, aşağılık (Aktunç, 2011)
- ıspanakzade: soydan, doğuştan aptal/ soyu sopu aşağılık kimse (Aktunç, 2011)
- kabak: esrar içmede kullanılan bir tür nargile/ aptal, salak, bön (Aktunç, 2011)
- kabak çekmek: “kabak” kullanarak esrar çekmek (Aktunç, 2011)
- kereviz: aptal, değersiz kimse (Aktunç, 2011)
- kırağıya kabak yetiştirmek: yaşlanmışken çocuk sahibi olmak (Aktunç, 2011)
- lahana yaprağı: aşağılayıcı söz (Aktunç, 2011)
- patlıcan: erkelik organı, penis (Aktunç, 2011)
- soğan: erkeklik organının uç bölümü, penisin başı (Aktunç, 2011)
- soğan başı: önemsiz, değersiz bir konuda ya da işte yetkili, önder olduğunu ileri süren kimsele-
re karşı alay yollu kullanılır (Aktunç, 2011)
- soğan doğramak: bir konuşmayı, yerli yersiz müdahale ederek bozmak/ yiyecek çalmak
(Aktunç, 2011)
- şalgam: dişilik organı/ aptal, enayi, budala (Aktunç, 2011)
- şalgam tarlası: aptalın aptalı, pek bön, çok salak (Aktunç, 2011)

e. “Ağaç” ve “Çalı” Gibi Genel Adlandırmalarla Yapılan Bitki Adları

- ağaç olmak: uzun süre ayakta durmak (Aktunç, 2011)
- çalı: sıska, çok zayıf (Aktunç, 2011)
- çalı zeybeği: ödle, korkak (Aktunç, 2011)
- çiçek: güzel, iyi, hoş/ istek uyandıracak güzellikte genç kız ve oğlan/ hafifmeşrep/ eroin
(Aktunç, 2011)
- çiçekçi: pezevenk/ özellikle çok genç fahişelere aracılık eden kimse (Aktunç, 2011)

çiçek koklamak: eroin çekmek (Aktunç, 2011)

ot: bilgisiz, kültürsüz, değersiz kimse/ esrar/ düşük nitelikli esrar (Aktunç, 2011)

otlamak: çaba, para harcamadan yararlanmak/ birisinin malını, ondan habersiz almak, aşırılmak, çalmak/ eşine fark ettirmeden aşüftelik etmek, başkalarıyla kırıştırmak/ ders çalışmak (Aktunç, 2011)

otlatmak: birisine karşılıksız çıkar sağlamak/ sigara vermek/ ilişkili olduğu erkek dışındaki erkeklere yakınlık göstererek onlarla düşüp kalkmak (Aktunç, 2011)

ot yemek: esrar içmek, esrar kullanmak (Aktunç, 2011)

ot yoldurmak: (erkek) cinsel ilişkide bulunduğu kişinin canını yakmak, aşırı zevk vermek (Aktunç, 2011)

taze ot görmüş eşek gibi sırtıtmak: olumlu bir durumdan ötürü bönce gülümsemek, aptalca keyiflenmek (Aktunç, 2011)

tahlıl: Müslüman olmayan, kafir, gavur/ Müslümanlığın temizlik kurallarını yerine getirmeyen kimse (Aktunç, 2011)

tek dal: tek sigara, tek tek satılan sigara (Aktunç, 2011)

zerzevat: değersiz kimse, aşağılık kişi (Aktunç, 2011)

f. “Orman” Kelimesinden ve Orman Ürünleri Adlarından Oluşanlar

çay: esrar, uyuşturucu/ genç kız, çocuk (Aktunç, 2011)

çay/kahve ağacı: tavla vb. Oyunlarda sürekli yenilip çay ısmarlamak zorunda kalan kimse (Aktunç, 2011)

çaycı: esrar, uyuşturucu satıcısı/ cinsel ilişkiye girmek için erkekten para alan, çay vb. içilen yerde otururken tuvalete gitmek bahanesiyle ortadan kaybolmayı âdet edinmiş fahişe (Aktunç, 2011)

çaycılık: esrar, uyuşturucu madde satıcılığı/ “çaycı” yöntemiyle yapılan fahişelik (Aktunç, 2011)

çay içmek: (esnaf için) alışverişten caymak (Aktunç, 2011)

çaykolik: çay tiryakisi (Aktunç, 2011)

çay şekeri: esrar (Aktunç, 2011)

kafa çayı: demini tam almış, tiryakinin çok hoşuna gidecek nitelikte çay (Aktunç, 2011)

kozalak mahallesi: mezarlık (Aktunç, 2011)

meşe büken: iriyarı, güçlü erkek/ güçlü ama pek akıllı olmayan adam (Aktunç, 2011)

meşe odunu: kaba saba kimse/ taşralı, görgüsüz (Aktunç, 2011)

servi altı: kabir, mezar (Aktunç, 2011)

g. Otsu, İlkel Nitelikli Küçük Bitki Adlarından Oluşanlar

ebegümece: aşağılama sözü (Aktunç, 2011)

hint samanı: bir tür uyuşturucu, esrar (Aktunç, 2011)

kutsal mantar: bir tür uyuşturucu madde (Aktunç, 2011)

mantar: yalan, hile/ aptal, salak, akılsız/ değersiz, yararsız, anlamsız, sonuçsuz (Aktunç, 2011)

mantara basmak: yalana kanmak, aldanmak/ tuzığa düşmek, hileye gelmek (Aktunç, 2011)
mantar atmak: yalan söylemek (Aktunç, 2011)
mantarcı: yalancı, hileci, dolandırıcı (Aktunç, 2011)
mantarcılık: "mantarcı" olma niteliği (Aktunç, 2011)
mantarını açmak: suskun birisinin konuşmasını sağlamak, dilini çözmek (Aktunç, 2011)
mantarlamak: yalan söylemek, hile yapmak, dolandırmak (Aktunç, 2011)
mantar yemek: yalana inanmak, hileye kanmak (Aktunç, 2011)
nane: esrar (Aktunç, 2011)

h. Çöl Ya Da Tropik Bölgelerde Yetişen Bitki Adlarından Oluşanlar

kaktüs: bir tür uyuşturucu (Aktunç, 2011)

B. Suda Ya Da Su Kenarında Yaşayan Bitkilerden Oluşmuş Argo Sözcükler

kamış su yürümek: erkek çocukta, erkeklik, ergenlik çağı belirtileri görülmek, ergenleşmek (Aktunç, 2011)
kamış atmak/koymak: birisine bir oyun ederek işini bozmak/ iki kişiyi arasını bozmak, nifak sokmak/ azarlamak (Aktunç, 2011)
kamış bayramı: cinsel ilişki, sevgiliyle yatıp kalkma (Aktunç, 2011)
kamışı kırmak: (erkek) zührevi hastalığa, özellikle bel soğukluğuna yakalanmak (Aktunç, 2011)

2. Bitki Adlarından Oluşan Argo Sözcüklerin Yapısı

A. Tek Kelimeden Oluşanlar

a. Herhangi Bir Ek Almadan Kullanılan Bitki Adları

acur: münasebetsiz, şirret (Aktunç, 2011)
armut: aptal, bön (Aktunç, 2011)
arpa: para, bozuk para (Aktunç, 2011)
ayva: kadın ya da gelişkin kız memesi/ olumsuz tabir (Aktunç, 2011)
badem: tabanca kurşunu/ dişilik organı/ kötü, fena (Aktunç, 2011)
bakla: fal (Aktunç, 2011)
barbunya: kağıt para/ yüksek not (öğrenci için) (Aktunç, 2011)
böğürtlen: kustumuk (Aktunç, 2011)
ceviz: Kadın (Ersoylu, 2010)
çalı: sıska, çok zayıf (Aktunç, 2011)
çay: esrar, uyuşturucu/ genç kız, çocuk (Aktunç, 2011)
çiçek: güzel, iyi, hoş/ istek uyandıracak güzellikte genç kız ve oğlan/ hafifmeşrep/ eroin (Aktunç, 2011)
çilek: göbek, göbek çukuru (Aktunç, 2011)

- dut: çok sarhoş, aşırı sarhoş (Aktunç, 2011)
ebegümeci: aşağılama sözü (Aktunç, 2011)
elma: kız göğsü, kız memesi/ topuk (Aktunç, 2011)
enginar: dişilik organı, vajina/ baş, kafa/ zeka, algı yeteneği (Aktunç, 2011)
fasulye: para (Aktunç, 2011)
fındık: cıvalı zar, hileli zar/ anüs, makat/ başkalarının cinsel lgisini çekecek davranışlar yapan ama ilişkiye yanaşmayan kız, kadın (Aktunç, 2011)
fıstık: akıl, zeka, güzel kız, kadın/ dişilik organı/klitoris (Aktunç, 2011)
gonca: iyi esrar (Ersoylu, 2010)
gül: bir tür uyarıcı ilaç/ dişilik organı, vajina/ Hollanda para birimi/ ateş (Aktunç, 2011)
havuç: erkeklik organı, ereksiyon durumundaki penis (Aktunç, 2011)
hıyar: görgüsüz, kaba saba/ değersiz, niteliksiz (Aktunç, 2011)
hurma: esmer güzeli/ riyal (para birimi) (Aktunç, 2011)
ıspanak: aşağılık, değersiz kimse/ salak, enayi (Aktunç, 2011)
incir: vajina, anüs (Aktunç, 2011)
kabak: esrar içmede kullanılan bir tür nargile/ aptal, salak, bön (Aktunç, 2011)
kaktüs: bir tür uyuşturucu (Aktunç, 2011)
karanfil: makat, anüs/ cesaret/ edilgin eşcinsel erkek, erkeklik (Aktunç, 2011)
karpuz: kalçalar, kaba etler, kık (Aktunç, 2011)
kelek: aptal, budala/ kumarda saf, toy, hileden anlamayan oyuncu/ ortama yabancı, kendisine değer verilmeyen kimse/ uygunsuz, hilekarca davranış/ kötü davranış, dalavere (Aktunç, 2011)
kereviz: aptal, değersiz kimse (Aktunç, 2011)
kestane: anüs, makat (Aktunç, 2011)
leblebi: mermi, tabanca, tüfek kurşunu/ küçük boyutlu, bakır bin lira (Aktunç, 2011)
mantar: yalan, hile/ aptal, salak, akılsız/ değersiz, yararsız, anlamsız, sonuçsuz (Aktunç, 2011)
menekşe: mavi ispirto, cilacı ispirtosu/ anüs, makat/ cesaret (Aktunç, 2011)
mercimek: makat, anüs/ ham afyon (Aktunç, 2011)
nane: esrar (Aktunç, 2011)
nohut: ham afyon/ mermi, kurşun/ anüs, makat (Aktunç, 2011)
ot: bilgisiz, kültürsüz, değersiz kimse/ esrar/ düşük nitelikli esrar (Aktunç, 2011)
patlıcan: erkelik organı, penis (Aktunç, 2011)
portakal: göğüs, meme (Aktunç, 2011)
soğan: erkeklik organının uç bölümü, penisin başı (Aktunç, 2011)
sünbül: Popo, kık (Ersoylu, 2010)
şalgam: dişilik organı/ aptal, enayi, budala (Aktunç, 2011)
şeftali: göğüs, meme/ dişilik organı/ kalçalar, kık (Aktunç, 2011)
tahıl: Müslüman olmayan, kafir, gavur/ Müslümanlığın temizlik kurallarını yerine getirmeyen kimse (Aktunç, 2011)
yemiş: cinsel ilişkide kullanılmış, düzülmüş/ dişilik organı/ anüs, makat (Aktunç, 2011)
zakkum: uyuşturucu hap (Aktunç, 2011)
zambak: çapkınlık yapan erkek, sürekli kadın peşinde koşan erkek (Ersoylu, 2010)

b. İsimden İsim Yapma Ekleri Almış Bitki Adları

- arpacı: yan kesici, kapkaççı (Aktunç, 2011)
karanfilli: ihtiyar kadında dişilik organı (Aktunç, 2011)
arpacılık: yankesicilik, hırsızlık (Aktunç, 2011)
fındıkçı: hilebaz, oyunbaz/ cilveli, oynak kız, kadın (Aktunç, 2011)
bulgurcu: soyguncu, hırsız (Aktunç, 2011)
keleklik: "keleğe" özgü davranış, uygunsuzluk (Aktunç, 2011)
hıyarlık: "hıyar" olma, hıyara özgü durum, davranış (Aktunç, 2011)
çiçekçi: pezevenk/ özellikle çok genç fahişelere aracılık eden kimse (Aktunç, 2011)
mantarcı: yalancı, hileci, dolandırıcı (Aktunç, 2011)
çaycı: esrar, uyuşturucu satıcısı/ cinsel ilişkiye girmek için erkekten para alan, çay vb. içilen yerde otururken tuvalete gitmek bahanesiyle ortadan kaybolmayı âdet edinmiş fahişe (Aktunç, 2011)
çaycılık: esrar, uyuşturucu madde satıcılığı/ "çaycı" yöntemiyle yapılan fahişelik (Aktunç, 2011)

c. İsimden Fiil Yapma Ekleri Almış Bitki Adları

- mantarlamak: yalan söylemek, hile yapmak, dolandırmak (Aktunç, 2011)
otlamak: çaba, para harcamadan yararlanmak/ birisinin malını, ondan habersiz almak, aşırmaq, çalmak/ eşine fark ettirmeden aşüftelik etmek, başkalarıyla kııştırmak/ ders çalışmaq (Aktunç, 2011)
otlatmak: birisine karşılıksız çıkar sağlamak/ sigara vermek/ ilişkili olduğu erkek dışındaki erkeklere yakınlık göstererek onlarla düşüp kalkmak (Aktunç, 2011)
arpalamak: işi iyi gitmemek (Aktunç, 2011)

d. Yabancı Dillerden Alınan Ekler Ya Da Ek Gibi Kullanılan Kelime Parçaları

- çaykolik: çay tiryakisi (Aktunç, 2011)
gülistan: hamam (Aktunç, 2011)
hıyarlof: "hıyar" (Aktunç, 2011)
hıyarto: hıyar (Aktunç, 2011)
ıspanakzade: soydan, doğuştan aptal/ soyu soppu aşğılık kimse (Aktunç, 2011)
zerzevat: değersiz kimse, aşğılık kişi (Aktunç, 2011)

B. İki Ya Da Daha Fazla Kelimeden Oluşanlar

a. Tamlama Şeklinde Kalıplaşanlar

1. Tamlayanı Bitki Adı Olanlar

- arpa suyu: bira (Aktunç, 2011)
bamya tarlası: mezarlık (Aktunç, 2011)

çalı zeybeği: ödle, korkak (Aktunç, 2011)
çay şekeri: esrar (Aktunç, 2011)
çay/kahve ağacı: tavla vb. Oyunlarda sürekli yenilip çay ısmarlamak zorunda kalan kimse (Aktunç, 2011)
hıyar tarlası: aşırı "hıyar" erkekler hamamı (Aktunç, 2011)
ıspanak tohumu: değersiz, aşağılık (Aktunç, 2011)
incir dolması: erbezleri (Aktunç, 2011)
kamuş bayramı: cinsel ilişki, sevgiliyle yatıp kalkma (Aktunç, 2011)
karanfil tohumu: önemsiz, değersiz kimse, aptal (Aktunç, 2011)
karpuz dilimi: dişilik organının dışı, dış görünümü/ büyük dudaklar (Aktunç, 2011)
karpuz sergisi: edilgin eşcinsel erkelerin bir arada bulunduğu yer, oğlan genelevi (Aktunç, 2011)
keten tohumu: önemsiz, değersiz, aptal (Aktunç, 2011)
kızılık hoşafı: dayak, kötek (Aktunç, 2011)
kozalak mahallesi: mezarlık (Aktunç, 2011)
lahana yaprağı: aşağılayıcı söz (Aktunç, 2011)
meşe odunu: kaba saba kimse/ taşralı, görgüsüz (Aktunç, 2011)
servi altı: kabir, mezar (Aktunç, 2011)
soğan başı: önemsiz, değersiz bir konuda ya da işte yetkili, önder olduğunu ileri süren kimsele-
re karşı alay yollu kullanılır (Aktunç, 2011)
şalgam tarlası: aptalın aptalı, pek bön, çok salak (Aktunç, 2011)

1.1. Sıfat Tamlaması Şeklinde Olanlar

hıyar ağa/ hıyar aleyhisselam: gerçek "hıyar", katmerli "hıyar" (Aktunç, 2011)
kelek ayak: uygunsuz davranış, kötü tutum, hile, dalavere (Aktunç, 2011)

2. Tamlananı Bitki Adı Olanlar

bayır turpu: kaba saba, düşüncesiz (Aktunç, 2011)
bursa kestanesi: anüs, makat (Aktunç, 2011)
esrar kabağı: esrar içmede kullanılan bir tür nargile (Aktunç, 2011)
göt lalesi: aşağılama ifadesi (Aktunç, 2011)
hint samanı: bir tür uyuşturucu, esrar (Aktunç, 2011)
kafa çayı: demini tam almış, tiryakinin çok hoşuna gidecek nitelikte çay (Aktunç, 2011)

2.1. Sıfat Tamlaması Şeklinde Olanlar

acı badem: açık göz, kurnaz, akıllı (Aktunç, 2011)
dilli badem: dişilik organı (Aktunç, 2011)

iyi muz: öpüşen, sevişen çiftler izlenirken söylenir (Aktunç, 2011)

kutsal mantar: bir tür uyuşturucu madde (Aktunç, 2011)

tek dal: tek sigara, tek tek satılan sigara (Aktunç, 2011)

b. Fillerle Birlikte Kalıplaşan Bitki Adları

ağaç olmak: uzun süre ayakta durmak (Aktunç, 2011)

ayvalara gelmek: yaraklara gelmek (Aktunç, 2011)

ayvayı yemek: kötü duruma düşmek/ değerinden fazla ödemek, kazıklanmak (Aktunç, 2011)

badem olmak: sonucu kötü olmak (Aktunç, 2011)

böğürtlen çıkarmak: kusmak (Aktunç, 2011)

bulgur çıkarmak: ishal olmak (Aktunç, 2011)

çay içmek: (esnaf için) alışverişten caymak (Aktunç, 2011)

çiçek koklamak: eroin çekmek (Aktunç, 2011)

enginarı çalıştırmak: düşünmek, kafayı çalıştırmak (Aktunç, 2011)

fasulye yazmak: kumarhane sahibinin payını yazmak, kaydetmek (Aktunç, 2011)

fıstığı kullanmak: düşünmek, kafasını çalıştırmak, aklını kullanmak (Aktunç, 2011)

kabak çekmek: "kabak" kullanarak esrar çekmek (Aktunç, 2011)

kamış atmak/koymak: birisine bir oyun ederek işini bozmak/ iki kişni arasını bozmak, nifak sokmak/ azarlamak (Aktunç, 2011)

kamışa su yürümek: erkek çocukta, erkeklik, ergenlik çağı belirtileri görülmek, ergenleşmek (Aktunç, 2011)

kamışı kırmak: (erkek) zührevi hastalığa, özellikle bel soğukluğuna yakalanmak (Aktunç, 2011)

karanfili sıkmak: güçlüğe, olumsuz koşullara dayanmak/ cesaret etmek (Aktunç, 2011)

kelek atmak/ yapmak: uygunsuz davranışta bulunmak, kazık atmak, birine beklemediği anda hile, dalavere yapıp zarara sokmak (Aktunç, 2011)

kestane çizmek: (erkek) aktif olarak anal ilişkide bulunmak (Aktunç, 2011)

kestaneyi çizdirmek: ilk kez anal ilişkiye alet olmak, anüs yoluyla ırzına geçilmek (Aktunç, 2011)

kırağıya kabak yetiştirmek: yaşlanmışken çocuk sahibi olmak (Aktunç, 2011)

kızılık hoşafı içirmek: dövme, kötekleme, dayak atmak (Aktunç, 2011)

mantar atmak: yalan söylemek (Aktunç, 2011)

mantar yemek: yalana inanmak, hileye kanmak (Aktunç, 2011)

mantara basmak: yalana kanmak, aldanmak/ tuzağa düşmek, hileye gelmek (Aktunç, 2011)

mantarını açmak: suskun birisinin konuşmasını sağlamak, dilini çözmek (Aktunç, 2011)

menekşesi sıkmak: cesareti olmak, cesaret etmek (Aktunç, 2011)

muz gibi olmak: utanmak, mahcup olmak/ yavaş yavaş bütün giysilerini çıkarıp çıplak kalmak (kadın, kız) (Aktunç, 2011)

ot yemek: esrar içmek, esrar kullanmak (Aktunç, 2011)

ot yoldurmak: (erkek) cinsel ilişkide bulunduğu kişinin canını yakmak, aşırı zevk vermek (Aktunç, 2011)

soğan doğramak: bir konuşmayı, yerli yersiz müdahale ederek bozmak/ yiyecek çalmak (Aktunç, 2011)

taze ot görmüş eşek gibi sırtmak: olumlu bir durumdan ötürü bönce gülümsemek, aptalca keyiflenmek (Aktunç, 2011)

c. Soru Eki İle Kalıplaşanlar

fasulye mi?: yanlış, uygunsuz bulunan bir sözü belirlemek için kullanılır (Aktunç, 2011)

ıspanak mı?: bir sözün boş, anlamsız, yanlış olduğunu belirtmek için kullanılır (Aktunç, 2011)

d. “gibi” Edatı İle Kalıplaşanlar

dut gibi: çok sarhoş olduğu için yürüyüşünü, hareketlerini kontrol edemeyecek durumda (Aktunç, 2011)

dut yemiş Bulgar götü gibi: dur durak bilmeksizin sürüp giden konuşma, pek geveze kimse (Aktunç, 2011)

fıstık gibi: güzel, alımlı, çekici kız, kadın (Aktunç, 2011)

e. Sıfat Fiil Eki Almış Bir Fiille Kalıplaşan

meşe büken: iriyarı, güçlü erkek/ güçlü ama pek akıllı olmayan adam (Aktunç, 2011)

SONUÇ

1. Argoda kullanılan tüm bitki adları hem çeşidine hem de yapısına göre sınıflandırılmıştır.
2. Bitki adlarından yararlanılarak kullanılan 142 argo söz değerlendirilmiştir. Bunlarda kullanılan bitki çeşidi sayısı 69'dur.
3. 51 tane bitki adı hiçbir ek almadan ya da herhangi bir kalıplaşmaya girmeden yalın olarak kullanılmıştır.
4. Bitkilerin çeşidine göre tasnifi, süs bitkisi, meyve, sebze adları olmaları ya da ormanda, suda yaşayan bitkiler olmalarına bağlı olarak yapılmıştır. Ayrıca ağaç, çalı, ot gibi genel adlandırmalar ve taneli ürün veren bitkiler de yer almıştır.
5. Tek kelimeli olan argo sözlerin aldıkları ekler göz önüne alınırken iki ya da daha fazla kelimeden oluşan argo sözlerin oluşturdukları tamlamalar ve fiillerle veya bazı kelimelerle kalıplaşmaları göz önüne alınmıştır.

KAYNAKLAR

- Aktunç, H. (2011). *Büyük Argo Sözlüğü (Tanıklarıyla)*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Devellioğlu, F. (1980). *Türk Argosu*. Ankara: Aydın Kitabevi.
- Ersoylu, H. (2010). *Türk Argosu Üzerinde İncelemeler*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Telli, B. (2015) Kenzü's-Sıhhatü'l-Ebdâniyye Eser-İ Mürşid-İ Osmâniyye'de Bitki Adları, 1/1, Kesit Akademi Dergisi, ss. 96-116

- Telli, B. (2014) Ondokuzuncu Yüzyıl Osmanlı Dönemi Tıp, Ecza Kitabı: "Kenzü's-Sıhhatü'l-Ebdaniyye Eser-i Mürşid-i Osmaniyye", *The Journal of Academic Social Science Studies*, S.30, Ss, 539-549
- Yaylağan, N. (2015). Orhan Kemal'in Hikaye ve Romanlarındaki Atasözlerinin Tasnifi. *Turkish Studies* , 10/4.
- Zülfikar, H. (2008). *Doğru Yazma ve Konuşma Bilgileri 1*. Ankara: Zerpa Yayını.
www.tdk.gov.tr.